

Tjänsteutlåtande

Kommunstyrelsens kontor
Näringslivs- och utvecklingsenheten

Lotta Holmgren, näringslivschef

Datum 2015-03-10

Dnr Ks 2015/0041-141

Till Kommunstyrelsen

Omvårdnadslyftet - slutredovisning

Sammanfattning

Omvårdnadslyftet är ett projekt rörande kompetensutveckling inom vård- och omsorg som har pågått under två års tid. Detta i samverkan inom Stockholm Nordost samt Lidingö. Finansieringen har skett genom stadsbidrag. Totalt har det inneburit att 199 deltagare har fått titeln undersköterska samt att ytterligare 291 deltagare har påbörjat utbildningen och beräknas avsluta densamma under det kommande året.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Att godkänna slutredovisningen av projekt Omvårdnadslyftet.

Bakgrund

Omvårdnadslyftet är ett projekt som genomförts under perioden november 2012- december 2014. Sex kommuner i Stockholms nordöstra region har samverkat som huvudmän. Dessa är Österåker, Danderyd, Täby, Vallentuna och Vaxholm. Mellan oktober 2013- juni 2014 har även Lidingö kommun omfattats. Dessutom har 70 företag, verksamma i kommunerna deltagit. En styrgrupp bestående av vård- och omsorgschef eller motsvarande från respektive kommun har funnits. Österåkers kommun har hållit ihop projektet och varit ”projektägare”, dvs haft projektledning (två personer), redovisning och ordförandeskap i styrgruppen (näringslivschef) som i Österåkers kommun organisatoriskt varit placerat på Näringslivsenheten.

Projektet startades som en följd av samverkan kring det tidigare ESF projektet Äldre liv Nordost när Socialstyrelsen släppte ett riktat stadsbidrag syftande till att stärka personalkompetensen inom äldre- och funktionshinderomsorgen.

Förvaltningens slutsatser

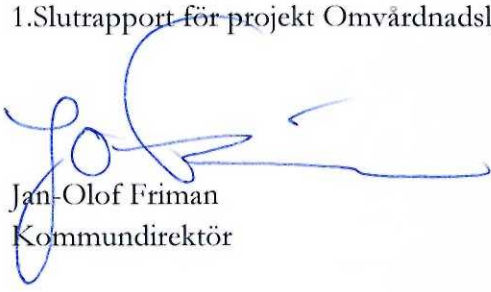
Det har varit ett projekt som gjort skillnad för ett stort antal personer. Genom att så många fått kompetenshöjning är detta positivt dels för den individ som utbildat sig och dels för målgruppen de äldre och funktionshindrade som får möta en personal med högre kompetens.

Slutrapporten lämnas vidare till respektive kommun som deltagit i projektet, som stöd för kommande kompetensförsörjningsinsatser.

Tjänsteutlåtande

Bilagor

1.Slutrapport för projekt Omvårdnadslyftet 2015-01-16 med bilagor

Jan-Olof Friman
Kommundirektör

Sören Karlsson
tf Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Slutrapport för projekt Omvårdnadslyftet

november 2012 - december 2014
avseende kommunerna Österåker, Danderyd,
Vaxholm, Täby, Vallentuna och Lidingö.

Projektbeställare

Lotta Holmgren

Projektledare

Ann-Catrin Skogström

Datum

2015-01-16

Innehållsförteckning

1. Projektsammanfattning.....	3
2. Utfall.....	3
2.1 Mål	5
2.2 Tidplan	6
2.3 Genomförande.....	6
2.4 Resultat.....	9
2.5 Kommentarer.....	9
3. Erfarenheter	10
4. Förslag tillförbättringar	12

Bilagor:

1. Sammanställning Omvårdnadslyftet
2. Antal deltagare i utbildningar och resultat
3. Sammanställning av redovisade kurser till Socialstyrelsen
4. Socialstyrelsens information om statsbidrag till kommuner för Omvårdnadslyftet 2014

I. Sammanfattning

Omvårdnadslyftet är ett omfattande kompetensutvecklingsprojekt som, förutom sitt huvudmål, även har arbetat med insatser för att stödja entreprenörskap i verksamheterna utifrån såväl offentliga som privata initiativ och samtidigt att öka intresset för gymnasiets vård- och omsorgsprogram, bland grundskoleelever.

Omvårdnadslyftet anknyter till Socialstyrelsens allmänna råd om grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre (SOSFS 2011:12) och Socialstyrelsens vägledning om kunskapsområden för specialiserade arbetsuppgifter inom äldreomsorgen samt funktionshindersområdet (demens, psykiatri, kost- och nutrition, omsorg och vård vid livets slutskede samt funktionsbevarande omsorg).

Satsningen ska förstärka, men inte ersätta, de ordinarie utbildningsinsatserna som pågår i kommunerna.

Med grunder i en målbild som benämns "Omvårdnadslyftet" har projektet bedrivits genom ett huvudprogram som går ut på att nå 1400 gymnasiepoäng inom de programgemensamma ämnena, samt fördjupande ämnen inom det gymnasiala vård- och omvårdnadsprogrammet. Detta för att uppnå Socialstyrelsens rekommendation för undersköterska med fokus på spetskunskaper inom äldreomsorg och inom funktionshindersområdet, kunskaper för att utveckla och samverka inom äldreomsorgen och inom funktionshindersområdet.

Sex kommuner i Stockholms nordöstra region har samverkat som huvudmän, Danderyd, Täby, Vallentuna, Vaxholm och Österåker. Mellan oktober 2013-juni 2014 har även Lidingö kommun omfattats. Dessutom har 70 företag, verksamma i kommunerna deltagit. Sammanlagt har 490 unika deltagare varit med i olika insatser och 2867 utbildningsplatser genomförts. Totalt har 199 deltagare nått Socialstyrelsens rekommendation om 1400 gymnasiepoäng inom det gymnasiala vård- och omsorgsprogrammet och därmed fått titeln undersköterska. 291 deltagare har ytterligare behov av att komplettera för att nå 1400 gymnasiepoäng. Projektets budget har omfattat cirka 18 mkr vilket finansierats genom statsbidraget "Omvårdnadslyftet" och man har kunnat hålla anslagen budget.

Resultat av projektet bedöms som mycket bra och allt som planerats har genomförts. Projektmålen anses uppnådda. Projektets stora utmaning har varit att hålla deltagandet i linje med utbildningstakten i utbildningsprogrammen under tid. Mycket kraft och arbete har lagts för att lyckas med detta. Omfattningen med så många involverade (kommuner, företag och individer) har varit projektets största utmaning men samtidigt dess största tillgång. Med så många deltagare involverade samtidigt inom sex kommunområden, har en storskalighet i kunskapsutveckling och kunskapsutbyte gett ett påtagligt och verkligt resultat om ett kunskapslyft.

2. Utfall

I december 2011 publiceras Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2011:12) om grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre.

De allmänna råden innehåller rekommendationer för tolkningen av 3 kap. 3 § andra stycket socialtjänstlagen (2001:453), SoL, och närmare bestämt, de grundläggande kunskaper som behövs för att arbeta som t.ex. vårdbiträde eller undersköterska i socialtjänstens omsorg om äldre. I 3 kap. 3 § SoL står det att

- insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet
- det för uppgifter inom socialtjänsten ska finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet
- kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande ska utvecklas och säkras.

I de allmänna råden redogör Socialstyrelsen för, under 12 olika rubriker, vilka grundläggande kunskaper och förmågor som personalen bör ha. Detta har sedan kompletterats med ett råd om att en person kan uppnå kunskaper och förmågor i enlighet med de allmänna råden genom godkända kurser om 1 100 poäng i de programgemensamma karaktärsämnena och 300 poäng i ämnet gerontologi och geriatrik på vård- och omsorgsprogrammet mot yrkesutgång äldreomsorg alternativt 300 poäng i ämnet specialpedagogik och pedagogik i vård och omsorg i vård- och omsorgsprogrammet mot yrkesutgång funktionshindersområdet eller genom motsvarande utbildning.

De allmänna råden säger även att det går att få tillräckliga kunskaper i svenska för att förstå, tala, läsa och skriva svenska i enlighet med de allmänna råden genom godkänd kurs i det gymnasiegemensamma ämnet svenska eller svenska som andraspråk i vård och omsorgsprogrammet, eller genom annan motsvarande utbildning. Detta tillägg är avsett för befintlig personal i verksamheterna, som inte har behörighet att börja läsa svenska eller svenska som andraspråk på programgemensam nivå. Sådan personal kan alltså i stället läsa svenska eller svenska som andraspråk på gymnasiegemensam nivå.

Efter samtal med ett flertal sakkunniga inom Äldreomsorgen och genom att ha drivit detta projekt, kan vi konstatera att det länge varit en till stora delar eftersatt sektor när det gäller kompetensutveckling och utvecklingsinitiativ i syfte att uppnå högre kvalitet och bra arbetsvillkor. Stora delar av personalen behöver kompetensutveckling för att svara emot de krav som samhället och de äldre och funktionshindrade alltmer ställer på verksamheten, precis som man gör i andra tjänstebranscher. Många medarbetare behöver även kompetensutveckling för att vara fortsatt anställningsbara inom äldreomsorg- och funktionshindersområdet där högre krav på utbildning krävs idag än vad man gjort tidigare.

Äldreomsorgen är en kunskapsbransch, ofta ganska eftersatt utbildningsmässigt, som arbetar med komplicerat omhändertagande och svåra behovsbedömningar av sjuka individer. Därutöver är hälsofrämjande insatser som bygger på komplexa individsituationer vanligt samt även en avancerad logistik och administration av många tjänsteinsatser i stora verksamhetsorganisationer. Då man arbetar direkt med människors hälsa och liv är rätt kunskaper oerhört viktigt.

Äldreomsorgen behöver snabbt följa utvecklingen för att klara dess framtida behov och krav. Därför krävs mod till nytänkande, engagemang och vilja att driva utvecklingen framåt och att möta behoven från en befolkning som blir allt äldre. Det kommer att

krävas bättre utbildning och bredare erfarenheter av de personer som ska arbeta med äldre. Därför har projektet valt att även främja entreprenörskap. Detta som ett förhållningssätt och en drivkraft för att utnyttja möjligheter snarare än att se problem. Entreprenörskap i meningen att agera utifrån nytänkande grunder kan utföras av alla oavsett om man arbetar i offentlig, privat eller ideell regi.

Projektets har ambitioner att bidra till skillnad genom en modernare, mer individinriktad utbildning och på sikt med andra branscher ge bättre samverkande äldreomsorg i syfte att stödja de äldre utifrån ett levnadsperspektiv.

När kompetensutvecklingsinsatser har genomförts i samtidigt på flera håll har projektet gjort skillnad. Många människor påverkas samtidigt. Inte bara de som genomgår de programinriktade ämnena i vård- och omsorgsprogrammen, vilket innebär att utbildningsinsatserna har bidragit till en ny kulturströmning inom de samverkande kommunernas äldreomsorgsverksamheter. Vår egen utvärdering pekar på att äldreomsorgen i de samverkande kommunerna har fått nya synsätt och är mer kunskapsbaserade samt även har nya arbetssätt genom utbildningarna.

För att stödja entreprenörskapet i verksamheterna har en föreläsningsserie genomförts med syftet att få hjälp att överföra och implementera de erhållna kunskaperna till praktik i verksamheterna.

Projektledningens slutsatser är att storskaliga projekt, så länge administrationen svarar upp, har bättre förutsättningar för att ge bestående förändringar än de oftast förekommande enstaka utbildningsinsatserna för vissa och begränsade grupper.

Projektet har också bidragit till tydlig nytta av samverkan över kommungränserna kring äldreomsorgen genom den samverkan- och utvecklingsplattform som bildats för nordostkommunernas arbete med att utveckla och kompetenshöja äldreomsorgen. Projektets utbildningsprogram har skapat och bidragit till att en stort antal anställda har nått undersköterskebehörighet enligt Socialstyrelsens rekommendation. De flesta av dessa personer saknade i stort sett vård- och omsorgsutbildning. Verksamhetschefer och deltagarna har i enstämmighet beskrivit detta som ett stort lyft för verksamheternas målgrupp, dvs. för de äldre och funktionshindrade.

2.1 Mål

Omvårdnadslyftet syftar till att stimulera huvudmännens långsiktiga arbete med att stärka kompetensen inom äldreomsorgen och funktionshindersomsorgen och att ge medarbetarna möjlighet att växa i sina yrkesroller. Satsningen avser både den grundläggande kompetensen och den kompetens som behövs för specialiserade uppgifter.

Målgruppen är den personal där yrkeskraven i regel är en gymnasial utbildning, t.ex. vårdbiträden, undersköterskor och boendestödjare. Statsbidraget får användas för att utbilda tillsvidareanställda, vikarier och timanställda. Satsningen ska förstärka, men inte ersätta, de ordinarie utbildningsinsatserna som pågår i kommunerna.

Vad innebar detta för oss?

Arbete planerades att pågå mellan november 2012 – januari 2015 genom en utbildnings- och valideringsprocess som indelats i flera etapper:

1. Kartläggning av språkkunskapsnivåerna där svenska är andra språk
2. Kartläggning av äldre och nyare gymnasiala utbildningar inom vård och omsorg
3. Kartläggning av andra än vårdutbildningar inom vår verksamhet
4. Bedömning om kunskapsförhöjningsbehov av svenska som andra språk
5. Bedömning av kompetenshöjningsbehov enstaka kurser/poäng
6. Validering av befintliga kompetenser
7. Utbildningsplanering och genomförande av utbildningsinsatser, studier i grupp, flexibla studier med individuellt upplägg i egen takt, distansstudier.
8. Fördjupningsutbildningar på högskola om det finns intresse.

Förväntningar

Höjning av den formella kompetensen på arbetsplatsen, högre kompetens och därmed ökad kvalitet i verksamheten, lägre kostnad genom en förkortad utbildningstid, kartläggning av kompetens, personalutveckling och stöd i rekrytering av personal. Som ska ge effekter av högre kvalitet och omsorg inom äldrevård och omsorg.

2.2 Tidplan

Vård- och omsorgsnämnden i vardera kommun som huvudman har fattat beslut om att kommunen skall ansöka om statsbidraget "Omvårdnadslyftet" åren 2012-2014. Kommunerna valde att bedriva detta inom den samverkansplattform som fanns utarbetad inom ett tidigare ESF projekt, "Äldreliv Nordost". Omvårdnadslyftet har pågått från och med november 2012 till och med januari 2015. Under sommaren 2012 beviljade Socialstyrelsen medel och utbildningssatsningen kunde påbörjas i november 2012 efter det att ESF projektet Äldreliv Nordost avslutats i oktober 2012. Under perioden sept 2013 –juni 2014 har även Lidingö ingått i samverkan.

2.3 Genomförande

Under perioden november – december 2012 nyttjades det befintliga avtalet för uppdragsutbildning inom det gymnasiala Vård- och omsorgsprogrammet för Äldreliv Nordost med CK Lärkonsult som leverantör. Avtalet var giltigt till och med 31 december 2012.

Ett förfrågningsunderlag för uppdragsutbildning efter den 1 januari 2013 inom Omvårdnadslyftet för samtliga samarbetande kommuner lades ut 26 oktober 2012. Det inkom anbud från CK Lärkonsult AB, Forsman och Nydahl AB, Kompetensutvecklingsinstitutet Sverige AB, Consensum Lund AB, AB Sveriges Institute af Lärande, Miroi AB samt Hermods AB. Dessa bedömdes av upphandlingsenheten i Österåkers kommun och CK Lärkonsult AB tilldelades uppdraget för perioden 1 jan 2013 – 31 december 2014 med möjlighet till förlängning 1+1 år.

Parallellt med detta, valde Danderyds kommun att också genomföra en upphandling där Forsman och Nydahl AB tidigt under våren 2013 tilldelades uppdraget.

Utöver avtalet med CK Lärkonsult AB, har det också funnit möjligheter för varje kommun att själva ha ytterligare samarbetspartners när det gäller uppdragsutbildning. De

verksamma utbildningsföretagen utöver CK Lärkonsult AB har varit Komvux Österåker, Vuxenskolan Lidingö, Åva Gymnasium, MedLearn AB och Forsman och Nydahl AB.

Två grupper, en grupp med CK Lärkonsult AB och en grupp med Forsman och Nydahl AB, genomfördes parallellt i Danderyds kommun under våren 2013 för att efter den 30 juni 2013 slås ihop till en grupp hos Forsman och Nydahl AB.

Arbetsätt

För att se var varje individs individuella utbildningsinsatser skulle påbörjas, har validering genomförts.

Vad innebär validering?

Validering innebär att synliggöra, identifiera och erkänna en persons verkliga kompetens. Både om den kompetens en person formellt skaffat sig i olika utbildningar med betyg samt den kompetens som en person fått genom praktisk erfarenhet och deltagande i kompetensutveckling på arbetsplatsen eller i samhällslivet i övrigt.

Hur går det till att validera?

Steg 1. Information. Vad innebär validering? Hur går validering till? Vilka kurser kan valideras i aktuellt program? Innehåll i olika kurser, kursmål och betygsriterier.

Steg 2. Kartläggning och bedömning av kompetens. Den som ska validera gör en självskattning av vilka kurser som kan vara möjliga att validera. Valideringspedagogen samtalar om vilka kurser som bedöms vara möjliga att validera. Valideringspedagogen går igenom skriftliga dokument t.ex. betyg eller intyg. En individuell validerings- och studieplan upprättas.

Steg 3. Validering med fokus på att uppnå betyg E-A. Ett skriftligt valideringsunderlag (kursprov) görs individuellt som sedan kompletteras med muntligt validering (individuellt eller i grupp). Den muntliga valideringen leds av valideringspedagogen. Vid behov intygar arbetsgivaren med skriftligt intyg om deltagaren har de praktiska erfarenheterna som krävs och efterfrågas från valideringspedagogen, för att uppnå formellt betyg i vissa ämnen, alternativt kan praktisk validering ske hos utbildningsleverantören.

Steg 4. Då gruppens samlade valideringar utgör grunden för att komplettera kunskapsbrister för att nå ämnets mål genom kompletterande föreläsningar. Föreläsningar erbjuds i grupp.

Steg 5. Skriftlig examination för betygsbedömning tillsammans med redan inlämnade studieuppgifter samt valideringsunderlag. Efter det att deltagare har fått information från pedagogen om uppnått betyg om F-A, väljer deltagaren att stanna och erhålla det betyget eller om deltagaren önskar att läsa vidare för att kunna uppnå ett högre betyg inom den begränsade tidsramen.

Steg 6. En ytterligare examination och/eller kompletteringsuppgifter för högre betyg och kompletteringsutbildning. En ny bedömning av den samlade kunskapen görs och deltagaren erhåller uppnått betyg om F-A.

Steg 7. Har deltagaren nått betyget F lämnas dessutom ett valideringsintyg om uppnådda mål för ämnet i varje ämne.

Vilka vinster ger validering till individen?

Att erfarenheter och kunskaper blir erkända och dokumenterade; att få formell kompetens genom betyg eller intyg; att kunna fortsätta med kompletteringsutbildning med utgångspunkt från validering; förkortad utbildningstid; individanpassat utbildningsinnehåll; ökad trygghet och säkerhet i arbetet; att kunna få högre lön eller söka andra arbeten; ökade möjligheter till arbete om man är arbetsökande.

Berättigade utbildningar

Grundläggande kunskaper – kurser på gymnasienivå i det nya vård- och omsorgsprogrammet på gymnasieskolan (GY11) eller motsvarande kurser inom den gymnasiala vuxenutbildningen (VUX2012). Kurserna är valbara men man bör ha de 1100+300 gymnasiepoängen för att gå vidare till programfördjupningarna.

Specialiserade uppgifter – kurser på gymnasienivå. För personal som arbetar, eller kommer att arbeta med, specialiserade uppgifter kan Medicin 2, Samhällsbaserad psykiatri, Psykologi 2 samt Hemsjukvård ses som ytterligare fördjupning av kunskapsområden som är viktiga inom äldreomsorgen. Personal som arbetar med dessa uppgifter kan även ha en arbetslagsledande funktion vilket gör att det kan finnas behov av kunskaper inom Ledarskap och organisation liksom IT i vård om omsorg. För personal som arbetar med specialiserade uppgifter är nedanstående programfördjupningar bidragsberättigade om de anordnas som uppdragsutbildning.

Specialiserade uppgifter – kurser på yrkeshögskole- och högskolenivå. Socialstyrelsen har i en vägledning 2012 ställt samman kunskapsområden som kan behövas för specialiserade arbetsuppgifter inom äldreomsorgen. De är demens, psykiatri, kost- och nutrition, omsorg och vård vid livets slut samt funktionsbevarande omsorg. För personal som arbetar med specialiserade uppgifter får statsbidraget användas för befintliga kurser som bedrivs av anordnare av yrkeshögskoleutbildning och som har relevans för vård och omsorg om äldre, samt högskolekurser med relevans för vård och omsorg om äldre. Det förutsätter att dessa kurser anordnas genom uppdragsutbildning. Socialstyrelsen har även utlyst statsbidrag till utbildningsanordnare som behöver medel för att starta uppdragsutbildningar.

Deltagande aktörer i projektet

Österåkers kommun har varit sammanhållande av projektet. Förutom Österåker har kommunerna Danderyd, Täby, Vaxholm, Vallentuna och Lidingö varit huvudmän i projektet. Kommunerna har deltagit genom såväl förvaltningsorganisationer som utförarorganisationer. Flera lokala företag, har deltagit i utbildningarna. Deltagarna från dessa organisationer är anställda inom många olika områden och i linjeorganisationerna.

Ledning och arbete med att driva projektet har utförts genom en styrgrupp som bildades i samband med det tidigare ESF projektet Äldrelev Nordost och som fortsatte att utgöra styrgrupp för Omvårdnadslyftet. I styrgruppen har socialcheferna eller deras närmaste medarbetare medverkat i egenskap av högsta representanter för kommunernas äldreomsorg. Näringslivschefen i Österåkers kommun har varit styrgruppens ordförande då Österåker är "projektägare" av projektet. Projektledning har, förutom styrgruppen,

utgjorts av en projektledare samt en projektcontroller. Administrationen har reglerats i form av ett avtal med respektive kommun.

Styrgruppen har haft nio sammanträden. Samverkan har fungerat väl. I styrgruppen har personer med stort inflytande och kunnande inom sakområdena liksom överblick och kunnande om verksamheterna deltagit.

Projektledningen bedömer att det egna arbetet har fungerat bra men att det konstant har funnits tidsbrist pga en mycket omfattande administration med så många organisationer och deltagare inblandade. Mer tid än vad som förutsatts har även fått avsättas för styrgruppens ordförande. Ingen av styrgruppens medlemmar har tagit ut någon kostnad för att ingå i styrgruppen.

Egenutvärdering

Det egna arbetet med utvärdering har utförts genom att fortlöpande använda utbildningsföretagens egna enkäter. Frågorna till deltagarna har i samtliga enkäter berört utbildningens kvalitet (innehåll och utbildare) och vilken nytta man anser att utbildningen kan ge.

Samtliga ämnen har fått mycket god kundnöjdhet och deltagarna anser att utbildningssatsningen givit en mycket god nytta för den enskilda verksamheten.

Utfall utbildningar

I bilaga 2 framgår hur många personer som deltagit i utbildningarna, hur många som nått undersköterskenivå i respektive kommun samt utfall av resultat som behövdes nå för att kunna få maximalt med medel och för att kunna få behålla 100% av Socialstyrelsens utbetalning av de medel i jämförelse med vad som presenterats. I bilaga 3 redovisas en sammanställning av redovisade kurser till Socialstyrelsen.

Under utbildningsperioden juli 2014 – december 2014 har medel från projektledningen använts till att utbilda ytterligare 68 deltagare, på 421 utbildningsplatser, vilket i sig är i enlighet med de av Socialstyrelsen anvisade redovisningsmetod 2 512 500 kr.

2.4 Resultat

Projektledningen har haft som mål att under hela projektperioden att kunna använda 100% utav statsbidraget Omvårdnadslyftet för samtliga involverade kommuner. Vilket i sig har gjort att utöver utbildningskostnader samt overheadavgifter har det skapats ett gemensamt kapital som balanserats för att kunna användas efter det att statsbidragets slutdatum passerat den 30 juni 2014.

Projektledningen har sett till att använda samtliga medel för utbildning och därutöver även gemensamt sparat kapital från overheadintäkter från verksamma kommuner och projektledningens egna sparade medel under perioden juli 2014 – januari 2015. Målet var att resultatet skulle vara 0 kr vilket har uppnåtts.

2.5 Kommentarer

En stor utmaning i detta projekt har varit att hålla planerna som ligger till grund för tilldelad budget, verkligt deltagande i utbildningarna och därmed uppnådda betyg E-A.

3. Erfarenheter

Projektet har haft som huvudsyfte att bedriva utbildningar och övriga kompetensutvecklingsinsatser som ska rusta medarbetarna med kunskaper som kan bidra till en mer modern, individriktad och hälsofrämjande äldreomsorg samt inom funktionshindersområdet. De olika kunskaper som kan bidra med detta anses som mycket viktiga för att omsorgen ska hålla jämna steg med samhällsutvecklingen och krav från medborgare; inte minst för de äldre och funktionshindrade som vårdas inom omsorgen.

Projektets unika bidrag är att kunskapsbehoven är identifierade genom en individuell kartläggning i en djup samverkan med den anställda. Det har varit viktigt för projektet att utbildningen anses som viktig och nödvändig av personalen själv då personalen har utbildat sig utanför sin arbetstid.

Det har också varit viktigt för projektet att nå genomslag för kunskaperna, dvs att verksamheten påverkas av de kunskaper som förvärvats, samt att personalen rustas med kunskaper som kommer att krävas av allt fler och därmed har möjlighet att fortsatt vara intressanta för branschen.

Ett annat syfte, som är angeläget att samtidigt arbeta med, är att främja ett entreprenöriellt arbetssätt som kan utveckla potentialer till nödvändig förnyelse av äldreomsorgen. Detta gäller särskilt äldreomsorgens sk kundorientering. Några särskilt viktiga områden i dessa fall är det sociala innehållet för de äldre som i vissa fall är dåligt utvecklat samt förmågan att utveckla tjänster inom äldreomsorgen, ofta sammanhängande, som bättre överensstämmer med de äldres behov. Detta handlar samtidigt om att utnyttja resurserna bättre och med bibehållen eller bättre kvalitet. Det är viktigt att betona att projektets syn på entreprenörskap är förmågan att tänka i andra banor och realisera dessa möjligheter. Därför är entreprenörskapsinsatserna i projektet riktade till alla deltagare oavsett om man är anställd i offentlig, privat eller ideell regi.

Utöver detta, har projektet samverkat med Framtidsvalet och varit delaktigt i Framtidståget. (Framtidsvalet är en organisation som kommunicerar information mellan elever, föräldrar, Studie- och yrkesvägledare, skolor, företag, kommuner, myndigheter och organisationer gällande utbildningar och yrkesval.) för att på så sätt kunna medverka till att grundskoleelever i sitt gymnasieval väljer att söka till Vård- och omsorgsprogrammet, ett yrkesprogram som i regionen har ett mycket lågt deltagarantal och har endast ett gymnasium, Åva gymnasium, som aktör.

Slutligen så har projektet köpt in teaterföreställningar från Teater Spotlight, Finn 25 fel, för medarbetare och chefer. För att belysa arbetet om bemötande, etik, yrkesstolthet, värdegrund genom gruppdiskussioner vilket ger ökad förståelse för sitt arbete och möjlighet att påverka till det bättre.

Teaterföreställningens handling: Följ med hem till den äldre damen Lilly! Vårdbiträdet Nettan ska introducera den nyanställda Nazarena i arbetet inom hemtjänsten. Det blir komik och tragik i en salig blandning när teatergruppen Spotlight i sin föreställning visar att det finns mycket att diskutera om värdegrundsarbetet i äldreomsorgen. Handlingen bygger på verkliga händelser och skapar tankar som tas med till efterföljande

gruppdiskussioner. Tillsammans skapas nya sketcher som spelas upp för varandra. Workshopen leder till diskussioner och reflektioner om värdegrund och bemötande inom äldreomsorgen idag.

Minienkät för deltagande kommuner

Strax innan projektet avslutades ställdes följande frågor till deltagarna i styrgruppen. Svar har inkommit från 50% av styrgruppen:

1. Vad anser du har varit det bästa med projekt Omvårdnadslyftet?
2. Vad kunde vi ha gjort annorlunda?
3. Kan du tänka dig att delta i något annat samverkansprojekt mellan kommunerna i framtiden?
4. Inom vilket område?

På frågan vad man anser har varit bäst med projektet svarades att:

- projektledningen har samordnat administrationen
- att det är bra skött och organiserat projekt är projektledningen självständigt genomfört arbetet, bra samverkan mellan kommunerna, bra att så många kunnat skaffa sig grundutbildning och påbyggnadsutbildningar
- den stora kompetensutvecklingen som så många inom omvårdnadspersonal tagit del av och även handläggare

På frågan vad som kunde ha gjort annorlunda svarades att:

- det sämsta är att det blev en sammanblandning med avtalen för Danderyds del
- vet ej
- vi gjorde projektet till en början beroende av en konsult

På frågan kan du tänka dig att delta i något annat samverkansprojekt mellan kommunerna i framtiden svarades:

- ja
- tveksamt
- ja det kan vi, samarbetet har fungerat bra och ett fortsatt samarbete kan ge ett mervärde till alla norrortskommunerna

På frågan inom vilket område svarades:

- inom hela mitt ansvarsområde
- främst kompetensutveckling men även rekrytering som t.ex. yrkeskrav, gemensamma nattsjuksköterskor?
- vet inte idag

4. Förslag till förbättringar

Mot bakgrund av de erfarenheter som rönts i samband med projektet lämnas några förslag till förbättringar/utveckling:

- Att varje kommun upprättar en kompetensförsörjningsstrategi sammankopplat till karriärutveckling för de enskilda medarbetarna både inom kommunala och privata verksamheter inom vård- och omsorgsområdet.
- Efter en kompetensinventering gentemot de formella betygen bör en individuell kompetensutvecklingsplan upprättas.
- Ta tillvara på personalens kompetens genom validering och arbeta med förberedande arbete i valideringsprocessen. Vår erfarenhet är att uppdragsutbildare är mycket kompetenta när det gäller validering, ta tillvara på den deras erfarenhet.
- Styr allt arbete mot de formella betygen så att Socialstyrelsens eventuellt kommande förändringar i kompetenskraven, blir nåbart.
- I de privata utförarnas avtal se till att medarbetarnas kompetens i form av formella betyg kan mätas och utvärderas.

Lotta Holmgren
Näringslivschef

Ann-Catrin Skogström
Projektledare

Sammanställning av Likvida medel från Socialstyrelsen		Kommun	Danderyd	Täby	Vaxholm	Vallentuna	Österåker	Norrälja	Lidingö	Totalt
2012	Redovisat Socialstyrelsen	Omvårdnadslyft (Likvida medel från Socialstyrelsen 2012)	1322074	1950318	266215	438821	807005	2212030		6996463
2012	O/H kostnader	Returerat	40000	1480000	266215	438821	807500			3032536
2012	Använda medel	Returerat	-1282074	-470318	0	0	0	-2212030		-3964422
2012	Inköp	O/H kostnader	25208	32752	12530	16390	19025	35895		141800
	Inköp (special)	Använda medel	40000	1480000	266215	438821	807005	0		3032041
	Inköp Åva, Kommux	Inköp	11250	45000	158750	242500	165000			622500
		Inköp (special)					210000			210000
		Inköp Åva, Kommux		1390000			121600			1511600
2013	Redovisat Socialstyrelsen	Omvårdnadslyft (Likvida medel från Socialstyrelsen 2012)	1678280	2570276	342526	847038	1147446	0	2304334	8889900
2013	O/H kostnader	Returerat	1687500	2572500	372500	852500	447500		1507500	7440000
2013	Använda medel	Returerat	0	0	0	0	0	0	0	-796857
	Inköp	O/H kostnader	373753	572401	76281	188635	370266		502409	2083745
	Inköp Moa, Åva, Kommux, Medlearn	Använda medel	1678280	2570276	342526	847038	1147446	0	1507477	8093043
		Inköp	294250	482625	189750	470250	697125		501875	2635875
		Inköp Moa, Åva, Kommux, Medlearn	812000	1154000					395000	2361000
2014	Redovisat Socialstyrelsen	Omvårdnadslyft (Likvida medel från Socialstyrelsen 2012)	851805	1361763	167889	451644	612748	0	1190476	4636325
2014	O/H kostnader	Returerat	1782500	1362500	170000	780000	615000		1825000	6535000
2014	Använda medel	Returerat	0	0	0	0	0	0	0	0
	Inköp före juni	O/H kostnader	373753	572401	76281	188635	255536		513175	1979781
	Inköp efter juni	Använda medel	851805	1361763	167889	451644	612748	0	1190476	4636325
	Inköp Moa, Åva, Kommux före juni	Inköp före juni	17875	280500	92125	371250	354250		999305	2115305
		Inköp efter juni	96250	426250	81125	203500	566500		8250	1381875
		Inköp Moa, Åva, Kommux före juni	1225000	784000					50000	2059000
TOTAL	Redovisat Socialstyrelsen	Omvårdnadslyft (Likvida medel från Socialstyrelsen 2012)	3852159	5882357	776630	1737503	2567199	2212030	3494810	20522688
TOTAL	O/H kostnader	Returerat	3510000	5415000	808715	2071321	1870000	0	3332500	17007536
TOTAL	Använda medel	Returerat	-1282074	-470318	0	0	0	-2212030	-796857	-4761279
TOTAL	Inköp	O/H kostnader	-509360	707236	165092	393660	644827	-2176135	218727	-555953
	Inköp (special)	Använda medel	2570085	5412039	776630	1737503	2567199	0	2697953	15761409
	Inköp Moa, Åva, Kommux, Medlearn	Inköp	323375	808125	440625	1084000	1216375	0	1501180	5373680
	Inköp efter juni	Inköp (special)					210000			
	Total inköp Oktober 2012 - December 2014	Inköp Moa, Åva, Kommux, Medlearn	2037000	3328000	0	0	121600	0	445000	5931600
		Inköp efter juni	96250	426250	81125	203500	566500	0	8250	1381875
		Total inköp Oktober 2012 - December 2014	2456625	4562375	521750	1287500	2114475	0	1954430	12897155

Bilaga 2 - Antal deltagare i utbildningar och resultat

Arbetsstället tillhör kommunen	Antal deltagare i Omvårdnadslyftet 2012-2014	Utbildningsleverantör	Deltagare som nått 0-1350 gyp	Deltagare som nått 1400 gyp eller mer*
Täby	156 arbetstagare	Totalt hos utbildningsleverantörerna	123	33
		CK Lärkonsult	71	24
		Åva Gymnasium	52	9
Lidingö	88 arbetstagare	Totalt hos utbildningsleverantörerna	54	34
		CK Lärkonsult	22	34
		Lidingö Vuxenutbildning	13	0
		MedLearn	19	0
Vallentuna	46 arbetstagare	Totalt hos utbildningsleverantörerna	14	32
		CK Lärkonsult	14	32
Vaxholm	22 arbetstagare	Totalt hos utbildningsleverantörerna	13	9
		CK Lärkonsult	13	9
Österåker	99 arbetstagare	Totalt hos utbildningsleverantörerna	63	36
		CK Lärkonsult	63	36
		Totalt Funktionshindersområdet	9	9
		Totalt Äldreomsorgen	54	27
Danderyd	79 arbetstagare	Totalt hos utbildningsleverantörerna	24	55
		CK Lärkonsult		1
		MoA Lärcenter	24	54
Totalt	490		291	199

*Socialstyrelsens rekommendation om 1400 gymnasiepoäng inom det gymnasiala vård- och omsorgsprogrammet för titeln undersköterska

Bilaga 3 - Sammanställning av redovisade kurser till Socialstyrelsen
Total 2012-2014 utan extra utbildningsatsning

Förteckning över kurser	2012 - 2014		Poäng	50	Danderyd		Täby		Västerås		Västmanland		Västerbotten		Västergötland		Östergötland		Södermanland		Uppsala		Total		Ant	Sek			
	Ant	Sek			Ant	Sek	Ant	Sek	Ant	Sek	Ant	Sek	Ant	Sek	Ant	Sek	Ant	Sek	Ant	Sek	Ant	Sek	Ant	Sek					
Vård och omsorg 1 Körkurs Med/ämnes 1	200	430000	6200	31	330000	3000	15	150000	6800	34	340000	107000	51	510000	7000	35	350000	41800	209	2090000	41800	209	2090000	41800	209	2090000	209	2090000	
Vård och omsorg 2 Med/ämnes 1	150	295000	17000	78	580000	2100	14	105000	4500	30	225000	3000	20	150000	5400	27	202500	29500	150	1500000	29500	150	1500000	29500	150	1500000	150	1500000	
Vård och omsorg med Med/ämnes 1	100	280000	2300	17	127500	800	8	40000	2600	26	180000	1100	11	55000	200	2	10000	2500	100	1000000	2500	100	1000000	2500	100	1000000	100	1000000	
Hälsovetenskaplig Körkurs	100	550000	3000	36	260000	1500	15	75000	3600	36	180000	5100	51	255000	5300	53	265000	2400	100	1000000	2400	100	1000000	2400	100	1000000	100	1000000	
Äldres hälsa och livskvalitet	200	550000	3000	36	260000	1500	15	75000	3600	36	180000	5100	51	255000	5300	53	265000	2400	100	1000000	2400	100	1000000	2400	100	1000000	100	1000000	
Vårdpedagogik och handledning Med/ämnes	100	235000	3000	30	150000	1600	16	80000	3500	35	175000	6200	62	310000	5400	54	270000	24400	100	1000000	24400	100	1000000	24400	100	1000000	100	1000000	
Etik och Människans Livsvillkor Körkurs	50	40000	2650	13	132500	750	15	37500	1450	29	72500	1300	26	65000	1850	37	92500	8800	176	1760000	8800	176	1760000	8800	176	1760000	176	1760000	
Samhällsundersökning 1 & 2	150	450000	10350	69	517500	1650	11	82500	4650	31	232500	4650	31	232500	7800	52	390000	37800	252	2520000	37800	252	2520000	37800	252	2520000	252	2520000	
Medicin 1 Med/ämnes 1,4	100	280000	4000	40	200000	800	8	40000	3100	31	155000	1300	13	65000	4900	49	245000	19700	197	1970000	19700	197	1970000	19700	197	1970000	197	1970000	
Psykatri 1 Körkurs 3	200	40000	5000	50	250000																								
Psykatri 2	100	40000	5000	50	250000																								
Samhällsorienterad psykiatri	50	130000	950	19	47500	500	10	25000	600	12	30000	950	19	47500	1750	35	87500	7850	147	1470000	7850	147	1470000	7850	147	1470000	147	1470000	
Psykologi 1 Körkurs 4	100	280000	2000	40	200000	600	6	30000	2500	25	125000	100	1	5000	3800	38	190000	15700	157	1570000	15700	157	1570000	15700	157	1570000	157	1570000	
Specialpedagogik 1	100	280000	4000	40	200000	600	6	30000	2500	25	125000	100	1	5000	3800	38	190000	15700	157	1570000	15700	157	1570000	15700	157	1570000	157	1570000	
Specialpedagogik 2	100	115000	4000	40	200000																								
Hemsjukvård	100	115000	4000	40	200000																								
Lärande Vård	100	115000	4000	40	200000																								
Kost måltid & munhälsa	100	115000	4000	40	200000																								
IT Vård & Omsorg	100	115000	4000	40	200000																								
Finnska	100	115000	4000	40	200000																								
Medicin 2	100	115000	4000	40	200000																								
Svenska 2 / Svenska andra språk 2	100	115000	4000	40	200000																								
Ledarskap och Organisation	100	115000	4000	40	200000																								
Totalt	3510000	3510000	97500	410	347500	16200	135	810000	41400	344	2070000	47200	366	2180000	67650	507	3057500	341350	2446	24460000	341350	2446	24460000	341350	2446	24460000	2446	24460000	

Förteckning över Kurser 2012 Poäng 50

Vård och Omsorg 1	200	Komvux Åva
Vård och Omsorg 2	150	Åva
Vård och Omsorg med Demens	100	
Hälsapedagogik	100	Komvux
Äldres Hälsa och Livskvalitet	200	
Vårdpedagogik ochHandledning	100	
Etik och Människans Livsvillkor	100	Komvux
Samhällskunskaper 1 & 2	50	
Medicin 1	150	Åva
Psykiatri 1	100	Komvux
Psykiatri 2	200	
Samhällsbaserad psykiatri	100	
Psykologi 1	50	Komvux
Specialpedagogik 1	100	
Specialpedagogik 2	100	
Hemsjukvård	100	
Lindrande Vård	100	
Kost måltid & munhälsa	100	
IT Vård & Omsorg	100	
Finska	100	
Medicin 2	100	
Svenska 2 / Svenska andra språk 2	100	
Ledarskap och Organisation	100	

Danderyd	Ant	Sek	Täby	Ant	Sek	Vaxholm	Ant	Sek	Vallentuna	Ant	Sek	Österåker	Ant	Sek	Lidingö	Ant	Sek	Total	Ant	Sek	
			400	2	20000	2200	11	110000	3800	19	190000	2800	14	140000				9200	46	460000	
			12800	64	640000							2400	12	120000				15200	76	760000	
			7650	51	382500													7650	51	382500	
			300	3	15000	1300	13	65000	2000	20	100000	1800	18	90000				5400	54	270000	
												700	7	35000				700	7	35000	
			300	3	15000	1300	13	65000	2000	20	100000	1800	18	90000				5400	54	270000	
												500	5	25000				500	5	25000	
	800	16	40000	800	16	40000	550	11	27500	950	19	47500	1300	26	65000			4400	88	220000	
												150	1	7500				7500	50	375000	
												300	3	15000				300	3	15000	
	800	16	40000	29600	24	90000	5350	48	267500	8750	78	437500	11950	77	392500	0	0	0	56450	274	1432500
	40000			1480000	164	1390000	267500		437500			597500	31	205000	0			2822500	164	1390000	

Utbildningsår 2013

Förteckning över kursen		2013	Praktisk	SO
Vård och Omsorg 1	Medi/nomvaxt	200		
Vård och Omsorg 2	Medi/nomvaxt	150		
Vård och Omsorg med Demens	Medi/nomvaxt	100		
Hälsovetenskap	Medi/nomvaxt	300		
Äldres Hälsa och Livskvalitet	Medi/nomvaxt	200		
Vårdpedagogik och Handledning	Medi/nomvaxt	100		
Etik och Människans Livsvillkor	Medi/nomvaxt	100		
Samhällskunskaper 1 & 2	Medi/nomvaxt	50		
Medicin 1	Medi/nomvaxt	150		
Psykiatri 1	Medi/nomvaxt	100		
Psykiatri 2	Medi/nomvaxt	200		
Samhällsorienterad psykiatri	Medi/nomvaxt	100		
Psykologi 1	Medi/nomvaxt	50		
Specialpedagogik 1	Medi/nomvaxt	100		
Specialpedagogik 2	Medi/nomvaxt	100		
Hemsjukvård	Medi/nomvaxt	100		
Lindnande Vård	Medi/nomvaxt	100		
Kost, måltid & menühälsa	Medi/nomvaxt	100		
IT Vård & Omsorg	Medi/nomvaxt	100		
Finska	Medi/nomvaxt	100		
Medicin 2	Medi/nomvaxt	100		
Svenska 2 / Svenska andras språk 2	Medi/nomvaxt	100		
Ledarlag och Organisation	Medi/nomvaxt	100		

Öänderyd	Ant	Sek	Täby	Ant	Sek	Vasbohm	Ant	Sek	Vallentuna	Ant	Sek	Österåker	Ant	Sek	Lidingsö	Ant	Sek	Total	Ant	Sek	
8400	42	430000	5800	29	290000	600	3	30000	2800	14	140000	7400	37	370000	6900	33	330000	31600	158	1580000	
5400	36	270000	5000	25	250000	2100	14	105000	3750	25	187500	3000	20	150000	5400	27	270000	30400	52	520000	
2000	20	100000	2500	17	127500	500	5	25000	900	9	45000				100	1	5000	2300	23	127500	
			2300	23	115000	100	1	5000	1100	11	55000	3300	13	165000	5000	50	250000	2300	23	115000	
			5300	53	260000	1000	5	50000	1600	8	80000	800	4	40000	5300	53	260000	3600	18	180000	
			200	1	10000	1000	5	50000				300	1	5000	5000	50	250000	5100	51	255000	
4800	48	215000	2700	27	135000	200	2	10000	1200	12	60000	4400	44	220000	4900	49	245000	17700	177	885000	
7650	51	382500	1850	37	185000	150	3	7500	3750	25	187500	2700	18	135000	2100	14	105000	20850	138	1042500	
5200	52	260000	2250	25	112500	700	7	35000	1900	19	95000				700	7	35000	2250	25	112500	
800	16	40000	3700	37	185000													3700	37	185000	
			950	19	47500	450	9	22500	50	1	2500	750	15	37500	50	1	2500	800	16	40000	
			2050	41	102500										50	1	2500	2050	41	102500	
			1200	12	60000										50	1	2500	1200	12	60000	
																			500	5	25000
38750	280	1687500	51450	205	1130000	7450	60	372500							30150	104	1112500	162800	1061	667500	
1687500			2572500	268	1442500	372500			17650	124	852500	22950	177	1147500	1507500	45	995000	8140000	268	1442500	
			60000																		

Forreknining över Kurser	2014	Poäng	50
--------------------------	------	-------	----

Vård och Omsorg 1	200
Vård och Omsorg 2	150
Vård och Omsorg med Demens Åva	100
Hälsapedagogik	100
Äldres Hälsa och Livskvalitet Åva	200
Vårdpedagogik och Handledning	100
Etik och Människans Livsvillkor	100
Samhällskunskaper 1 & 2	50
Medicin 1	150
Psykiatri 1 Kortsvur Åva	100
Psykiatri 2	200
Samhällsbaserad psykiatri	100
Psykologi 1	50
Specialpedagogik 1 Åva	100
Specialpedagogik 2	100
Hemsjukvård	100
Lindränd Vård	100
Kost måltid & munhälsa	100
IT Vård & Omsorg	100
Finska	100
Medicin 2	100
Svenska 2 / Svenska andra språk 2	100
Ledarskap och Organisation	100

Danderyd	Ant	Sek	Täby	Ant	Sek	Vaxholm	Ant	Sek	Vallentuna	Ant	Sek	Österåker	Ant	Sek	Lidingö	Ant	Sek	Total	Ant	Sek	
	200	1	10000			200	1	10000	200	1	10000				400	2	20000	1000	5	50000	
	300	2	15000	1350	9	67500			750	5	37500				6150	41	307500	8550	57	427500	
	5600	56	280000	1500	15	75000	300	3	15000	1700	17	85000	1100	11	55000	100	1	5000	10300	103	515000
			2100	21	105000													2100	21	105000	
	3500	35	175000	100	1	5000	100	1	5000	500	5	25000			300	3	15000	4500	45	225000	
	11000	55	550000	3000	15	150000	600	3	30000	3600	18	180000	2400	12	120000	7200	36	360000	27800	139	1390000
			10800	54	540000													10800	54	540000	
															300	3	15000	300	3	15000	
	400	4	20000		0	100	1	5000	300	3	15000				500	5	25000	1300	13	65000	
						50	1	2500	500	10	25000				1850	37	92500	2400	48	120000	
	1050	7	52500		0				900	6	45000	1800	12	90000	5700	38	285000	9450	63	472500	
	400	4	20000	2000	20	100000	100	1	5000	1200	12	60000	1000	10	50000	4200	42	210000	8900	89	445000
			1300	13	65000										1000	10	50000	2300	23	115000	
															200	1	10000	200	1	10000	
												100	1	5000				100	1	5000	
	2600	52	130000			50	1	2500	550	11	27500				1700	34	85000	4900	98	245000	
	5600	56	280000	1900	19	95000	600	6	30000	2500	25	125000	100	1	5000	3800	38	190000	14500	145	725000
			3000	30	150000													3000	30	150000	
												100	1	5000				100	1	5000	
	2300	23	115000			100	1	5000	500	5	25000	2600	26	130000				5500	55	275000	
	2700	27	135000						1300	13	65000	3100	31	155000				7100	71	355000	
						500	1	25000	100	1	5000				100	1	5000	700	3	35000	
				200	2	10000	700	7	35000	1000	10	50000			3900	39	195000	5800	58	290000	
																		0	0	0	
															100	1	5000	100	1	5000	
	35650	322	1782500	27250	81	502500	3400	27	170000	15600	142	780000	12300	105	615000	37500	332	1875000	131700	1009	5725000
	1782500			1362500	118	860000	170000			780000			615000		1875000			6585000	118	860000	

Regler och behörighet
Åsa Pettersson
asa.pettersson@socialstyrelsen.se

Information om statsbidrag till kommuner för Omvårdnadslyftet 2014

Förutsatt att riksdagen beviljar medel för ändamålet ska Socialstyrelsen efter ansökan fördela i storleksordningen 150 miljoner kronor till kommunerna för att under det första halvåret 2014 stärka kompetensen inom äldre- och funktionshindर्सomsorgen.

Bakgrund

Socialstyrelsen har, enligt ett regeringsbeslut 2011, i uppdrag att förbereda, administrera och löpande följa upp satsningen Omvårdnadslyftet under åren 2011–2014. År 2011 fördelades 143,5 miljoner kronor till 210 sökande kommuner, år 2012 fördelades 243,7 miljoner kronor till 204 kommuner, och 2013 fördelades 293,5 miljoner kronor till 202 kommuner. Omvårdnadslyftet anknyter till Socialstyrelsens allmänna råd om grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre (SOSFS 2011:12). Socialstyrelsen har också tagit fram en vägledning om kunskapsområden för specialiserade arbetsuppgifter inom äldreomsorgen. Den 18 oktober 2012 fattade regeringen beslut om en utvidgning av Omvårdnadslyftet som möjliggör kompetensutveckling för personal som med stöd av socialtjänstlagen arbetar med personer med funktionsnedsättning. Satsningen omfattar såväl offentlig som enskilt driven verksamhet.

Syfte

Omvårdnadslyftet syftar till att stimulera huvudmännens långsiktiga arbete med att stärka kompetensen inom äldreomsorgen och funktionshindर्सomsorgen, och att ge medarbetarna möjlighet att växa i sina yrkesroller. Satsningen avser både den grundläggande kompetensen och den kompetens som behövs för specialiserade uppgifter. Målgruppen är den personal där yrkeskraven i regel är en gymnasial utbildning, t.ex. vårdbiträden, undersköterskor och boendestödjare. Statsbidraget får användas för att utbilda tillsvidareanställda, vikarier och timanställda. Satsningen ska förstärka, men inte ersätta, de utbildningsinsatser som pågår i kommunerna.

Villkor och kriterier

Alla utförare omfattas

Villkoren för användningen av 2014 års medel utgår från regeringsbesluten i fråga, se Referenser nedan. Varje kommun får ansöka om bidrag utifrån en fördelningsram. Kommunen ansöker som huvudman för sin egen och enskilda utförare verksamhet. Det är viktigt att kommunen informerar enskilda utförare om möjligheten att delta i Omvårdnadslyftet.

Det utvidgade uppdraget anknyter till Socialstyrelsens vägledning *Rätt kompetens hos personal i verksamheter för personer med funktionsnedsättning. Vägledning för arbetsgivare* (2012). Vägledningen omfattar både socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) men utvidgningen i Omvårdnadslyftet är avgränsad till SoL. För exempel på vanliga SoL-insatser, se *Personer med funktionsnedsättning – vård och omsorg den 1 april 2012* bland Referenser nedan. Statsbidraget får liksom tidigare användas för personal inom LSS-området som huvudsakligen arbetar med personer 65 år och äldre.

Bidragsberättigade kurser

För utbildningsinsatser på gymnasienivå får statsbidraget användas för vissa kurser ur vård- och omsorgsprogrammet på gymnasieskolan (GY11) eller motsvarande kurser inom den gymnasiala vuxenutbildningen (VUX2012). På grund av den vidgade målgruppen kan statsbidraget också användas för vissa kurser ur Barn- och fritidsprogrammet på gymnasieskolan (GY11) eller motsvarande kurser inom den gymnasiala vuxenutbildningen (VUX2012). Arbetsgivarna ska genomföra utbildningsinsatserna i form av upphandlad uppdragsutbildning motsvarande gymnasieskolan. Sedan den 1 juli 2012 kan utbildning även upphandlas från anordnare av kommunal vuxenutbildning.

Sedan 2012 finns möjlighet att dessutom använda Omvårdnadslyftet för att utbilda personal som arbetar med specialiserade uppgifter. Det ska vara kurser med relevans för vård och omsorg om äldre eller personer med funktionsnedsättning som bedrivs i form av gymnasieskolans programfördjupningar, yrkeshögskoleutbildning eller högskolekurser, och som anordnas genom uppdragsutbildning. Uppdragsutbildning innebär att de studerande inte är registrerade på kurser inom det ordinarie utbudet utan att kommunen eller verksamheten har ett avtal med utbildningsanordnaren och betalar direkt till den.

Utbildningssatsningen kan t.ex. bestå av traditionell undervisning, handledd distansundervisning eller validering av kunskaper förvärvade på annat sätt. Omvårdnadslyftet ska inte användas om en person har en reguljär utbildningsplats för vilken utbildningsanordnaren får statsbidrag. Det handlar om att två statsbidrag inte bör finansiera samma ändamål, s.k. dubbelfinansiering. Principen att undvika dubbelfinansiering ligger implicit i villkoret att utbildningsinsatserna ska genomföras i form av uppdragsutbildning.

Det är kommunen, eller den enskilde utföraren, som i egenskap av beställare av uppdragsutbildning avgör hur statsbidraget ska disponeras utifrån givna villkor. Vid uppdragsutbildning är det oftast utbildningsanordnaren som avgör behörighetskraven. En förteckning över bidragsberättigade kurser via Omvårdnadslyftet 2014 finns i bilaga 1.

Poäng och inventering

Kommunen får för godkända, avslutade kurser som har uppnåtts under förbrukningstiden tillgodoräkna sig 50 kronor per gymnasiepoäng (inkl. programfördjupningar), 200 kronor per yrkeshögskolepoäng och 700 kronor per högskolepoäng. Kommuner som ingår i ett förvaltningsområde får, utöver de anvisade kurserna, använda bidraget för undervisning i finska, meänkieli och samiska med ytterligare högst 200 gymnasiepoäng per person. Uppnådda poäng och en inventering av kunskapsläget är en motprestation som "växlas in" mot det tilldelade statsbidraget.

Inventeringen avser personalens formella kunskaper inom kommunens hela verksamhet eller den del som satsningen avser. För att äldre (icke poänggivande) utbildningar ska kunna mätas med senare (poänggivande) utbildningar för äldre- och funktionshindradsomsorgen har Socialstyrelsen sedan tidigare tagit fram en poängberäkning för just Omvårdnadslyftet.

Vid satsningens slut år 2014 avser regeringen att dela ut en premie till de kommuner som under perioden 2011–2014 har lyckats bäst med att öka andelen anställda med grundläggande kunskaper utifrån tre olika mått som framgår av regeringsbeslutet 2012-10-18, se Referenser nedan. För att komma i fråga för den första och andra delpremien (där 60 eller 75 procent av personalen har grundläggande kunskaper) ska en totalinventering göras 2014. Socialstyrelsen har lämnat en preliminär information om detta 2013-10-03 och återkommer med närmare information i samband med anvisningarna om hur 2014 års medel ska redovisas. Bara de kommuner som för bidragsåret 2011 redovisade en godkänd inventering av hela den kommunalt finansierade äldreomsorgen, och ansöker om 2014 års statsbidrag, kan komma i fråga för den tredje delpremien som avser en förbättring av kunskapsläget med tio procentenheter eller mer.

Utifrån ovan nämnda villkor och kriterier får kommunen själv bedöma vilka slags kostnader som Omvårdnadslyftet kan finansiera förutsatt att de inte står i strid med gällande författningar.

Användningstid

De medel som Socialstyrelsen avser att bevilja inom Omvårdnadslyftet år 2014 får användas för bidragsberättigade kurser som påbörjas och avslutas under det första halvåret 2014. Utbildningsinsatser får påbörjas innan beslutet om fördelning har fattats förutsatt att kommunen är beredd att med egna medel finansiera dessa om det fördelningsbeslut som Socialstyrelsen fattar inte täcker kostnaderna. Anslagsförordningen (2011:223, 11 §) föreskriver bl.a. att utbetalning av bidrag från anslag ska göras i nära anslutning till att bidraget ska användas av